

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Liikenne- ja viestintäministeriö
kirjaamo@lvm.fi

Lausunto
4.12.2020

VN/15730/2020

1/2

Viite: Liikenne- ja viestintäministeriön lausuntopyyntö, VN/15730/2020, 25.11.2020

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTIONNEUVOSTON ASETUKSEKSI MERILIIKENTEEEN TUKEMISESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN 10 §:N MUUTTAMISESTA

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt 4.12.2020 mennessä työ- ja elinkeinoministeriöltä (TEM) lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi meriliikenteen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi meriliikenteen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ää koskien asetuksen voimassaoloa. Asetuksen voimassa oloaika pidennettäisiin 30.6.2021 asti. Asetus on tällä hetkellä säädetty olemaan voimassa 31.12.2020 asti.

Meriliikenteen tukeminen EU:n valtiontukisääntelyn näkökulmasta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107–108 artiklojen mukaan EU:n valtiontukisääntely kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan. Sääntelyn tavoitteena on taata EU:ssa toimiville yrityksille tasapuoliset kilpailuolosuhteet ja minimoida jäsenvaltioiden välistä tukikilpailua. Yleishyödyllisten palvelujen (SGEI) tuottamisesta johtuvia kuluja on mahdollista korvata ilman, että kyseessä olisi EU:n valtiontukisääntelyn näkökulmasta valtiontukea. Myönnettävän korvauksen tulee tällöin kuitenkin olla niin kutsuttujen Altmark-tuomiossa vahvistettujen kriteerien mukaista.¹

Nyt lausuttavana olevan asetusluonnoksen mukaisen meriliikenteen tukemisen on tarkoitus olla korvaus SGEI-palvelun tuottamisesta, eikä tämän SGEI-palvelun korvauksen ole tarkoitus sisältää EU:n valtiontukisääntelyn mukaista valtiontukea. Suomen viranomaiset ovat olleet yhteydessä komissioon Altmark-kriteerien täyttymisestä tapauksen osalta. Altmark-kriteerien täyttymiseen liittyvät keskustelut komission kanssa ovat kuitenkin edelleen osittain kesken. TEM pitää oikeusvarmuuden kannalta tärkeänä, että oikeustilaa selventävät keskustelut käydään komission kanssa loppuun ennen tukiohjelman lopullista täytäntöönpanoa (ennen yksittäisten tukien myöntämistä jatkettun tukiohjelman nojalla).

Meriliikenteen tukeminen huoltovarmuuden näkökulmasta

Suomen maantieteellisestä sijainnista johtuen on välttämättömien merikuljetusten turvaaminen olennaista. Kuten lausunnolla olevassa asetusmuutoksen nykytilakuvauksessa todetaan, Suomi on erityisen riippuvainen meriliikenteestä. Kaikista Suomeen

¹ ECLI:EU:C:2003:415; 24.7.2003

saapuvista ja täältä lähtevistä tavaroista 80-90 prosenttia kuljetetaan meritse. Esimerkiksi yli 50 prosenttia päivittäistavara- ja kulutustuotteista, kuten elintarvikkeista, kuljetetaan matkustaja-autolautoilla.

Covid-19-pandemian vuoksi käyttöön otetut matkustusrajoitukset ovat vaikuttaneet merkittävästi matkustaja-autolautojen toimintaedellytyksiin. Koko maan talouden ja myös huoltovarmuuden kannalta on keskeistä, että autolautojen kappaletavararahti kulkee esteettä kaikissa olosuhteissa. Esitys meriliikenteen tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen voimassaolon jatkamisesta 30.6.2021 saakka pyrkii varmistamaan merikuljetuskapasiteetin välttämättömän riittävyyden ja toimivuuden. TEM toteaa, että voimassaolon jatkaminen tukisi myönteisesti siten myös huoltovarmuuden turvaamista.

TEM pitää voimassaolon jatkamista myös kannatettava, jotta pystytään tukemaan ulkomaankaupalle ja teollisuudelle tärkeää meriliikennettä, mikäli siihen tulee pandemia pitkittyessään tarve.

Antti Neimala
Osastopäällikkö

Elisa Fagerström
Erityisasiantuntija